פרשת קרח
כ"ח בסיון, תשפ"ו

דרך הבעש"ט
דרך אמונה פשוטה וקלה

דרך הבעל שם טוב

מופץ ב-17,000 עותקים

גיליון לשבת קודש | מאת הרב שי עטרי שליט"א

עפ"י דרכו של הרה"צ ר' אשר פריינד זיע"א

העלון מוקדש לרפואת:
נעמי בת פנינה
איילה חן בת אודליה
רוחמה חנה בת חיה שרה
יגל שמעון בן תהילה
בתושח"י

פנינים על הפרשה

הערך שבנפל צעד

והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים (יז, כג)

בפרשתנו, הקב"ה מצווה לקחת שנים-עשר מטות מנשיאי השבטים, ולהניחם באוהל העדות. למחרת, התרחש הנס במטה אהרון: "ויוצא פרח, ויצץ ציץ, ויגמול שקדים". מטה אהרון לא רק הניב תוצאה סופית של "שקדים", אלא עבר תהליך שלם של "פריחה", "הנצה" וגמילת שקדים.

ה"חידושי הרי"ם" מעורר שאלה: מדוע התורה צריכה לפרט את כל שלבי הצמיחה של המטה? אם המטרה היא להצביע מי הוא הנבחר, היה מספיק לכתוב שהמטה הוציא שקדים. מדוע חשוב לנו לדעת על הפרח ועל הציץ שקדמו לפרי?

התשובה לשאלה זו טומנת בחובה יסוד גדול בעבודת השם. העולם מרגיל אותנו למדוד הצלחה לפי "השורה התחתונה": לדוגמה, אדם שלומד רפואה במשך שבע שנים מייחל לרגע אחד: קבלת התעודה. אם, חלילה, ייכשל במבחן האחרון, הוא עלול להרגיש שכל שנות הלימודים המייגעות ירדו לטמיון, שכן בעיני העולם העיקר זה התוצאה, וכשהמטרה לא הושגה, כל ההשקעה הייתה לשווא.

אולם, התורה מלמדת אותנו מבט הפוך לחלוטין. בעבודת השם, לדרך יש חשיבות בפני עצמה. כל שלב ושלב בה - כל פריחה התחלתית וכל הנצה של ציץ - הוא מטרה בפני עצמה ובעל ערך עצום, ללא קשר לשאלה האם הגענו אל ה"שקדים" הסופיים.

ניתן לראות זאת בחיי היומיום שלנו, למשל בהכנות לשבת קודש. לעיתים אנו שרויים בלחץ של בישולים, ניקיונות וארגונים, ומחכים רק לרגע שבו "הכל יהיה מוכן". אנו שוכחים שכל פסיעה בדרך היא ערך בפני עצמו. "מטה אהרון" מלמדנו שכל שלב בדרך הוא ראוי לציון. ניקית את הכיור? זהו "פרח". הכנת מאכל לכבוד שבת? זהו "ציץ". אמנם, יש ערך גם לתוצאה הסופית שהיא השקדים, אך עלינו להעריך כראוי כל נקודה של התקדמות.

ההתחברות והשמחה ב"דרך" מאפשרת לאדם לחיות בענווה ושמחה תמידית. אדם שחי כך יודע כי מאיתנו מבקשים רק את ההשקעה והעבודה, ועל כל נקודה של התקדמות ועמל צריך האדם להודות ולשמוח, והיעד הסופי וההישגים הן בידיו של הקדוש ברוך הוא.

עשה נפי יכולתך

ויראו ויקחו איש מטהו (יז, כד)

בפרשתנו, לאחר שהתורה מספרת על הנס הגדול שהתרחש בפריחת מטה אהרון, מופיע פרט שנראה לכאורה שולי. התורה מציינת שמשה הוציא את המטות היבשים מאוהל מועד, והנשיאים ראו זאת ולקחו איש מטהו. צריך להבין מדוע התורה מוצאת לנכון לתאר מה עשו הנשיאים עם המטות שלהם?

אם נתבונן סביבנו נראה אצל בני אדם רבים נטייה להתנהגות של "הכל או כלום". מי ששאף להשיג דבר מה ולא הצליח, עלול להגיע למקום של ייאוש: "אם לא הצלחתי אז לא מעניין אותי כלום; אני שובר את הכלים".

הנשיאים עמדו בדיוק בנקודה הזו. הם ראו שהמטות שלהם לא פרחו, וכי אין להם סיכוי להיות כהנים. הם יכלו ליפול בקלות לייאוש ולעצבות ולהפסיק לפעול בענייני עבודת ה', אך התורה מעידה עליהם אחרת: "ויראו ויקחו איש מטהו" - גם כשהם הבינו שהכהונה אינה שייכת להם, הם לא הרימו ידיים. הם אמרו לעצמם: "אמנם אני לא כהן, אבל יש פעולה אחת קטנה שאני **כן** יכול לעשות עכשיו - לקחת את המטה שלי, לסדר את המקום ולא להשאיר אותו שם בצורה לא מכובדת". הם בחרו לעשות את המעט שביכולתם במקום לשקוע בייאוש, ועל כך זכו להוקרה מיוחדת בתורה.

חברותא לדרך

איפה הקדושה נמצאת?

"ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'. וישמע משה ויפל על פניו" (טז, ג-ד)

הפס' צריך ביאור, מה גרם למשה ליפול על פניו במה שאמרו קרח ועדתו? מה כל כך חמור במה שהם אמרו?

רש"י מתרץ שזו כבר הפעם הרביעית שסרחו וכו' ע"ש

אבל עדיין השאלה נשארת במקומה. מה כ"כ נורא באמירתם?

נראה לומר שקרח ועדתו רצו לחדש דרך שלא הייתה עד כה בעם ישראל.

והדרך הזו אומרת "אני צדיק מצד עצמי, אני בוחר ללמוד תורה, אני בוחר להתפלל בנץ, אני בוחר לעשות חסד, וה' איתי, ה' גם היה שם." מה שיוצא מהדרך הזו זה שאדם נכנס לגאווה גדולה של כוחי ועוצם ידי.

וזה בדיוק ההפך ממה שמשה הנחיל לעם ישראל כמו שאמר "ונחנו מה כי תלינו עלינו" (שמות, טז, ז), כאומר אתם חושבים שאני הוצאתי אתכם ממצרים? יש לכם טעות אנחנו כלום, זה ה' הוציא אתכם." כל דרכם של אבותינו הק' הייתה ענווה והכנעה, אברהם אבינו באומרו " אנכי עפר ועפר" (בראשית, יז,כח), משה כמובא, ודוד "ואנכי תולעת ולא איש" (תהילים כב,ז)

ולכן מובן מדוע משה נפל על פניו כי מה שהם אומרים זה לא נכון! אלא המשפט שהיו קרח ועדתו צריכים לומר זה: " כל העדה כולם קדושים כי בתוכם ה'!" זו הסיבה שהם קדושים כי ה' בתוכם אבל אם ה' לא נמצא אף אחד לא יחזיק מעמד, כמובא בחז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו (קידושין ל:), דהיינו שללא רחמי ה' אף אחד לא יכול מול יצרו, יוצא שמי שמנצח את היצר זה ה' דרכי ולא אני.

שבת שלום
הר' אברהם אטיאס

מדור זה נכתב ע"י אברכי כולל 'דרך הבעל שם טוב', כי תורה אמיתית לא נשארת רק בבית המדרש - היא הולכת איתך לכל מקום

העלון מוקדש לעילוי נשמת | לא לקח אותנו בתפלה

לע"נ: הודיה בת עידית | נועם בן ארז וענבה | יוחאי חי בן מרים הי"ד | שלמה בן ברכה ברטה | יונה נגמה בת שמעה | שרה בת מרים | דרור בן שרה | אשר בן אילנה ז"ל | לזיווג הגון: נועה ירין לוי הי"ו

בידיים שלך לשמח אנשים!
הצטרף גם אתה
להפצת העלונים של דרך הבעל שם טוב
לפרטים: 055-9814913 | אברהם: 052-2258276 | office@baderech.co.il

זמני השבת

	כניסה	יציאה	ר"ת
חיפה	19:31	20:23	21:19
תל אביב	19:28	20:19	21:15
ירושלים	19:09	20:21	21:17
באר שבע	19:28	20:19	21:15

יו"ל ע"י עמותת "דרך הבעל שם טוב" ע. ר. 580660942 | עיצוב ועימוד: T.Nadar | בנק לאומי | סניף 856 | מ.ח 5335809 ע"ש 'דרך הבעל שם טוב' | קוד מוסד: 24791

פרשת השבוע על פי דרך הבעל שם טוב

הרב שי עטרי שליט"א

חכמת נשים

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן".

בפסוק מוזכרים קורח, דתן ואבירם ואון בן פלת. אנחנו רואים שאון בן פלת הצליח לצאת מהסיפור ואילו קורח, דתן ואבירם המשיכו עד הסוף עם המחלוקת. און בן פלת מתחיל את המחלוקת, אבל זוכה לצאת ממנה לכן נקרא און בן פלת שפלאי פלאות נעשו לו, היינו פלא גדול מה שאירע אתו. השאלה שלנו היא, איזה פלא קרה לאון בן פלת?

אומרים חז"ל: **"חכמות נשים בנתה ביתה"** זו אשתו של און בן פלת **"ואיוולת בידיה תהרסנו"** זו אשתו של קורח. חז"ל מבארים שהמצב של קורח ואון בן פלת היה מכוח נשותיהם. אשתו של און בן פלת נקראת אישה חכמה ואשתו של קורח נקראת איוולת, טיפשה. אנחנו ננסה להבין מה הייתה חוכמתה של אשתו של און בן פלת ומה הייתה הטיפשות של אשתו של קורח.

מובא בחז"ל על אשתו של און בן פלת ששמעה שיש בלאגן ואז און בן פלת אמר לה: "תשמעי, עכשיו אני רואה שקורח הגיע ואני חייב לצאת אליו כי אנחנו הולכים לעשות הפגנה נגד משה רבנו". אומרת לו אשתו: "בשביל מה לך לצאת מול משה רבנו?" עונה לה און: "קורח אומר שכל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'? כולם קדושים וכולם צדיקים. קורח אוסף מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות והוא ממש עושה חיל. הרבה אנשים רצים אחריו כי יש לו כוח שכנוע והוא הצליח לשכנע גם אותי". אומרת לו אשתו: "בעלי היקר, אם משה הרב - אתה התלמיד ואם קורח הרב - אתה התלמיד. בכל מקרה אתה תהיה התלמיד, לכן לא כדאי לך לצדד באף אחד". השיב און בן פלת: "אשתי, את צודקת אבל כבר הבטחתי לקורח שאני הולך איתו". מה עשתה אישתו? השקתה אותו יין והוא נרדם וכשקורח ועדתו באו לאסוף את און בן פלת חז"ל אומרים שהיא יצאה מחוץ לבית ופרעה את שערות ראשה וכשקורח ועדתו ראו אותה פרועת שיער הם ברחו משם.

שאלתנו היא, הרי אישתו של און בן פלת אמרה לו שאם משה הרב הוא התלמיד ואם קורח הרב הוא התלמיד רק שאון בן פלת אמר לה שהוא מעדיף להיות תלמיד של קורח, לכן מה החוכמה שאומרת אשתו של און בן פלת? מה היא חידשה פה?

בכל גבר יש את המקום שרוצה לקבל חיזוק או מילה טובה ולשאוב כוח

(מתוך השיחה)

שאלה נוספת, למה אישתו השקתה אותו יין? ולאחר מכן נשאלת השאלה מדוע הוא מיד נרדם?

מכאן עולה השאלה הבאה, כשקורח ועדתו באו לאון בן פלת ואישתו יוצאת החוצה ופורעת את שערות ראשה והם בורחים, ראוי לברר מהו המסר המרכזי העובר בסיפור הזה? הלא כבר יש מחלוקת, היא קלטה שאון בן פלת הולך עם קורח וקורח יצא נגד משה רבנו אז למה היא לו נתנה לו יין מלכתחילה ובזה סיימה את הסיפור? יתרה מכך, היא קודם כל שכנעה אותו ואמרה לו שאם משה הרב אתה התלמיד ואם קורח הרב אתה התלמיד.

עולה כאן סוגיה חשובה ויסודית שבה אני רוצה לדון.

שני פנים לאדם

מובא בפסוק: **"ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'"**. מה פירוש המילים "רב לכם"? בפשט, המובן הוא מספיק לכם, אולם אפשר להסביר הסבר שונה: משה רבנו היה הרב של כולם וכולם תלמידים שלו, בא קורח ואומר: "כבוד הרב, אתה רוצה להיות רב? תהיה רב על עצמך ולא עלינו. כל אחד יהיה רב לעצמו, אנחנו לא צריכים שיהיה רב מעלינו ושאנחנו נהיה תלמידים שלו כי כל העדה כולם קדושים, כולם רבנים לא רק אתה הרב כי גם אני רב. כולנו היינו במעמד הר סיני וגם אנחנו יודעים את התורה".

הבנתם מה קורח טען? קורח טען שעם ישראל הגיעו לדרגה של קדושים ובתוכם ה' ולכן אין הם זקוקים לרבנות של משה רבינו.

אומרים חז"ל: "חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת" אשתו של און בן פלת אמרה לו: "למה אתה מסתבך במחלוקת? אם משה הרב אתה התלמיד אם קרח הרב אתה התלמיד" והמסר הוא שגם אם האדם הוא רב הוא עצמו חייב להיות תלמיד של רב אחר.

ולכן, גם אם אתה רב ואתה בבחינת זכר משפיע כי יש לך מה לתת ואתה יודע לסחוף אנשים אבל גם לך בעצמך יש צורך להישאר תלמיד, **ככתוב במשנה: "עשה לך רב" לכל החיים.** לא נאמר עד גיל מסוים כי לכל החיים צריך שאתה תהיה תלמיד.

בבסיס הדברים עומד רעיון מעמיק והוא שכל אדם מורכב משני כוחות: "זכר ונקבה בראם" כשהקדוש ברוך הוא ברא את אדם וחווה הוא ברא אותם כך שיש בכל אחד מהם זכר ונקבה. באיש יש זכר ונקבה ובאישה יש גם זכר ונקבה. זכר הוא כוח השפעה, הוא משפיע, נותן, מעניק. נקבה היא הרצון לקבל. אומרת אשתו של און בן פלת לבעלה: "בעלי היקר והאהוב, קורח טוען שאתה רב כי כל העדה כולם קדושים, כולם רבנים ולא רק משה רבנו, זה מתאים לכוח הזכר שבך, אבל בכל בן אדם יש גם כוח של נקבה ונקבה זה הצורך לקבל וממי אתה תקבל? אתה לא מורכב רק מזכר כי יש בך את שני הכוחות זכר ונקבה אז הזכר זה הרצון להשפיע ולתת אבל יש בך גם את הכוח הנשי, את הכוח הנקבי של הצורך לקבל וזה צריך להיעשות על ידי רב".

לעומתה, קורח טען שאין בגבר צד של נשיות, דהיינו של הצורך לקבל ולכן אנחנו כבר לא צריכים רב כי ברגע שעליתי לדרגה שאני כבר מלא וגדוש מפה אני רק בעמדת השפעה ונתינה.

גם באישה יש זכר ונקבה והיא אמורה להיות מקבלת ומושפעת מבעלה, אך היא אמורה גם כך להיות זכר שמשפיע לילדים.

היכן הבעיה? שיש הרבה נשים שהן זכר מול הבעל, הן מכתיבות לו, קובעות לו, עושות לו, מבקרות אותו, בקיצור, משתלטות עליו. הן זכר מול הבעל, אולם זו טעות גדולה כי אישה אמורה להיות מושפעת מבעלה, לקבל ממנו ואת מה שהיא קיבלה מהבעל היא מעניקה ומשפיעה לילדים. באותה מידה הגבר אמור להיות בבחינת נקבה מול הרב שלו, היינו להיות מושפע ממנו ולאחר מכן להשפיע לאשתו.

הפסוק אומר **"חכמות נשים בנתה ביתה"** וזו הייתה החוכמה של אשתו של און בן פלת שאמרה לו שהוא לא רק זכר, אלא גם נקבה. אתה לא רק משפיע, אלא יש בך גם את הצד הנשי שהוא הצורך לקבל וזאת אתה אמור לקבל מהרב משה רבנו.

בכל גבר יש את המקום שרוצה לקבל חיזוק או מילה טובה ולשאוב כוח.

מהאמור לעיל עולה תובנה מאוד משמעותית,

כל מה שחשוב לכם
בדרך הבעל שם טוב

מספר חדש
ללא פרסומות
לקו השיעורים!

קו השיעורים העולמי של דרך הבעל שם טוב:
03-30-90900 | 1700-111-090 ללא פרסומות

מענה אנושי:
א'-ה' בין השעות 8:00-15:00
בטלפון: 055-9814913

להקדשת העלון ולתרומות:
052-225-8276

לקבלת העלון למייל:
office@baderech.co.il

להזמנת הרב לשיעורים
חייגו: 050-3739010

מעוניין בשיעורים לבתי כנסת?

אמונה | שלום בית | חינוך ילדים | תקשורת בין אישית | נפש האדם ועוד...

מטפלת רגשית
052-7142046

אשתו של און בן פלת משקה אותו יין. חז"ל אומרים: "נכנס יין יצא סוד". סוד זו הפנימיות. אומרת אשתו של און בן פלת: "בעלי היקר, נכון שבחיצוניות אתם נראים עוצמתיים ומשפיעים, אבל בוא תשתה קצת יין ותיכנס לפנימיות כי בפנימיות שבתוך כל גבר יש צד של נקבה - הרצון לקבל וזאת אתה אמור למלא דרך הרב שלך".

מבט נשי

הרבה גברים מסתכלים על נשותיהם בזלזול כי הם מתכחשים לצד הנשי שבתוכם.

הרי כשאדם מוסר דרשה הוא כן נהנה שמחמיאים לו: "איזו דרשה יפה, איזו עוצמה..." אבל כשאשתו מבשלת לו ארוחת צהריים הוא לא אומר מילה טובה כי הוא לא מחובר לצד הנשי שבו. לכן ה' עשה שגם לגבר יהיה צד נשי בעניינים שלו כמו בדרשות שלו או בעבודה שהוא רוצה לקבל פידבק שכך יבין גם את נפש האישה.

כשקורח ועדתו מגיעים לביתו של און בן פלת יוצאת אליהם אשתו של און בן פלת וסותרת את שערות ראשה וכולם בורחים. שיער מסמל חיצוניות, לכן היא סותרת את שערותיה כדי להעביר לקורח ועדתו את המסר שהם חיצוניים ולא חיים את האמת הפנימית שלכם. אתם טוענים שאתם רק זכרים ורק משפיעים, אך לכל אדם צריכים להיות שני החלקים: משפיע ומקבל.

ומי זאת אשתו של קורח? **ואיוולת בידיה תהרסנו** - אשתו של קורח אמרה לו: "כל היום אתה מברר מה הרב אומר, אבל אתה כבר רב גדול לעצמך ויש לך מספיק כוח, אתה לא צריך לקבל כוחות מהרב, אתה כבר הגעת לדרגה כל כך גבוהה שיש לך כוח עצמי ואתה יכול להיות משפיע ולא צריך להיות תלמיד שמקבל".

זו איוולת וזו היתה טיפשות שאין כדוגמתה. כי כל בן אדם צריך לקבל ופה זה מסר לכולנו, האם יש לי רב? האם אני בן אדם שמקבל? ממי אתה מקבל?

אשתו של קורח טוענת שהגבר לא צריך לקבל את הכוח מאף אחד כי "כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ". היא מחדירה בקורח את הגאווה, בבחינת "כוחי ועוצם ידי" לכן כתוב בפסוק "ואיוולת בידיה" - ידיים מסמלות כוח. גבר לא צריך לקבל כוח וחוסן ממקור אחר אלא רק מהרב שלו וודאי לא מאשתו כי זו טעות חמורה מאוד.

היה אצלי זוג שהאישה התלוננה שבעלה לא תומך בה ולא מחמיא לה והבעל אמר שאם היא רוצה שהוא יתמוך בה עליה להרים אותו, לתת לו כוחות, אבל טעות בידו כי הגבר הוא לא נקבה הוא לא אמור לקבל מאשתו, אלא להיפך אישתו אמורה לקבל ממנו והוא צריך לקבל מרבו.

כתוב בפרשה הקודמת, פרשת שלח לך, **"ויהס כלב את העם"** - כלב בן יפונה עומד מול כל עם ישראל ומשתיק אותם. מנין קיבל כלב את הכוח לעמוד מול כל עם ישראל? מהאבות הקדושים, הרי כלב השתטח בקברי אבות בחברון.

היום הדעה הרווחת ברחוב היא שונה מהשפה הזאת. העולם משדר לנשים להיות עוצמתיות, עצמאיות, לא לפתח תלות בבעל, שתחיה את החיים שלה והוא יחיה את החיים שלו...

ישנן נשים שפונות לבעליהן בשפה מאוד נחרצת: "אני לא צריכה אותך, אתה מיותר לי בחיים, אני יכולה להסתדר בלעדיך, אני לא צריכה את הכוח והעידוד שלך, אני מסתדרת יופי לבד". הנשים של היום הפכו לזכרים. נשים מדברות ומתנהגות כמו זכרים, אבל **זו לא דרך התורה**. זה לא נכון כי כולנו עשויים מזכר ונקבה ואת אמורה להיות נקבה מול בעלך - להיות מושפעת ממנו ולקבל ממנו: "בעלי היקר, מאוד מאוד שימח אותי שהקשבת לי ולא נתת לי מוסר ועצות, אלא אמרת מילה טובה".

לאחר שהיא קיבלה כוחות מבעלה, בנה שואל אותה אם הוא יכול לספר לה משהו? והבן פותח את הלב ומספר לאמא את כל מה שכואב לו ועכשיו האמא היא הזכר מול בנה. **תהיי חזקה מול הילדים לא מול בעלך.**

באותה מידה, הבעל. הבעל צריך להיות משפיע מול אשתו, אבל מול רבו הוא לא אמור להיות חזק.

חכמות נשים זו החוכמה של אשתו של און בן פלת, אך נשאלת השאלה למה כתוב נשים בלשון רבים? למה לא כתוב חוכמת אישה בנתה ביתה? כי גם בגבר יש נקבה, גם אצל הגבר יש נשיות, אולם הוא צריך להיות נשי מול הרב שלו.

אתה רוצה לבנות את הבית שלך? את רוצה ברכה בביתך? תהיה נשי מול הרב שלך ואת תהיי נשית מול בעלך וכך תשרה הברכה בביתכם בכל העניינים.

יהי רצון שנזכה כולנו ללכת בדרך האמת אמן כן יהי רצון.

שבת שלום.

פרשת קרח

לכבוד ידידי היקר ... הי"ו

"וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן" (במדבר פרק ט"ז). ורש"י מביא במקום בשם מדרש תנחומא ואומר "ומה ראה קורח לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל", ומוסיף רש"י בהמשך (שם פסוק ז') ואומר "וקורח שפיקח היה מה ראה לשטות זה? עינו הטעתו".

וצריך ביאור מהו המושג "פיקח", וכן צריך לברר מהיכן מתעוררת מידת הקנאה.

ונראה לומר, ידוע שישנן שתי מידות ראשיות: חסד ודין - כלומר כהנים ולוים, כהונה זה בבחינת חסד, דהיינו נתינה והשפעה גשמית ורוחנית לזולת, כפי שמוצאים שהכהנים מברכים את בני ישראל ואף מקריבים קורבנות בבית המקדש כדי לטהר את עם ישראל מטומאתם, וכן תפקיד הכהנים להורות דעת לבני ישראל, ככתוב "כִּי שִׂפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יְבַקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מַלְאַךְ ה' צְבָאוֹת הוּא" (מלאכי פרק ב').

לעומת זאת יש את מידת הגבורה - מידת הדין - כלומר שבט לוי, שעניינה נתינת מעצורים, דהיינו איפוק, ואכן תפקידם היה לשמור שבני ישראל לא יתקרבו למשכן, והיו שוערים שעומדים בשער למנוע ממי שלא צריך להיכנס, לשם כך צריך להיות לאדם תכונת "מפקח", דהיינו להתבונן ולשים לב מי בא ומי יוצא, מי ראוי ומי לא, כמו מפקח בבית הספר שתפקידו לראות איך מתבצעת העבודה, מי מאחר ומי מקדים, מי מהילדים לומד ומי לא, האם החומר הנלמד מתאים לכל הכיתה או לא, ואם מגלים נקודת חיסרון אז תפקיד המפקח לדאוג לפתור את הבעיה, וכשרואים נקודה חיובית - תפקיד המפקח לחזק ולאמץ אותה.

אך אדם שאינו מפקח ואין לו יכולת התבוננות, אלא הוא רחפן וחולמני - לא יוכל לשמש כמפקח בשום מוסד כי אין לו את החוש שקולט את הנתונים בשטח.

והנה יש לדעת שיש לו לאדם תחילה להיות מפקח על עצמו ורק לאחר מכן לפקח על אחרים, בבחינת "קְשֹׁט עַצְמְךָ וְאַחַר כָּךְ קְשֹׁט אֲחֵרִים" (בבא בתרא דף ס' ע"ב).

ישנם הרבה אנשים שיודעים לפקח - אך הם רואים רק את הדברים השליליים, כגון שמתבונן בעצמו ואומר "אני כעסן, גאוותן, קמצן ועצלן", אך אם תבקש ממנו לכתוב את המעלות שבו, אזי לפתע הרי הוא נאלם דום, ועוד הוא יגדיל להסביר תופעה זו ויגיד שזה בא מצד הענווה, הוא פשוט לא רוצה להתגאות.

אולם צריך לדעת שאין לזה שום קשר לגאווה, מכיוון שגאווה פירושה שאדם מייחס את מעלותיו וכישרונותיו לעצמו - דהיינו אוחז שזה בא ממנו, אך העניו אינו מי שלא מכיר במעלותיו, אלא אדרבא - הוא מודע לכל יתרונותיו ושבחיו, אך לא אוחז שזה ממנו, אלא יודע שזו מתנת שמיים וחסד ה' עליו כל רגע ביום.

וזו אכן חובתו של האדם להיות מפקח על עצמו, כלומר לזהות גם את החסרונות שלו אך בוודאי שגם את המעלות והכישרונות שבו, על החסרונות עליו לעבוד ולתקן, ועם המעלות שלו צריך להשתמש לעבודת בוראו, כגון למי שיש כישרון נגינה - שינגן בקדושה, מי שיש לו כישרון ציור - יקשט בציוריו את בית ה' וכו', ואדרבא - אותם כישורים יחודיים שמתגלים אצל האדם, הם גם תמרורים שמכוונים את האדם לדעת מה עבודתו ותיקונו כאן בעולם הזה.

לקוח מתוך הספר "אגרות הדרך"
מאת הרב שי עטרי שליט"א
לרכישה חייגו: ר' אברהם 052-2258276

שׁוּם דָּבָר לֹא בָּטוּחַ פֶּרֶק ה'

אֲבָיו הָעֵיר שֶׁל יוֹסִי מִשְׁתּוֹקֵק לָצֵאת מֵהַבַּיִת וּלְהִשְׁתַּתֵּף בְּשִׁעוּרֵי תּוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל הוּא מְפַחֵד לִנְסֹעַ בַּתַּחְבּוּרָה הַצִּבּוּרִית. יוֹסִי חוֹלֵם לַעֲזֹר לוֹ. הוּא אוֹסֵף כֶּסֶף כְּדֵי שֶׁיּוּכַל בְּבוֹא הָעֵת לִלְמֹד נְהִיגָה וּלְהַסִּיעַ אֶת אֲבִיו לְאָן שֶׁיִּרְצֶה. בְּגִיל שֵׁשׁ עָשְׂרֵה וָחֵצִי הוּא מַתְחִיל לִלְמֹד נְהִיגָה, וְהַמּוֹרֶה מְשַׁפִּיל אוֹתוֹ כָּל הַזְּמַן. לְאַחַר שֶׁיּוֹסִי נִכְשָׁל בִּשְׁנֵי טֶסְטִים, הוּא מַחְלִיט לִלְמֹד אֵצֶל מוֹרֶה נְהִיגָה אַחֵר. הַמּוֹרֶה הֶחָדָשׁ הוּא נֶחְמָד וּמְעוֹדֵד, אֲבָל גַּם לְאַחַר שֶׁלָּמַד אֶצְלוֹ, יוֹסִי נִכְשָׁל בִּשְׁנֵי טֶסְטִים נוֹסָפִים.

"אֲנִי אֶקַּח אוֹתְךָ לָרֹב שֶׁלִּוּי," אָמַר הַמּוֹרֶה שְׁלֹמֹה יוּנְדַאי בְּהַחְלָטִיוּת, כְּשֶׁשָּׁמַע שֶׁיּוֹסִי נִכְשַׁל פַּעַם נוֹסֶפֶת. "אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ לִנְהֹג, אֲבָל כַּנִּרְאֶה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ חִזּוּק. מָחָר אַחֲרֵי הַשִּׁעוּר, נָלֵךְ בְּעֶזְרַת ה' לָרֹב שֶׁלִּי וּנְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ בְּרָכָה וְהַדְרָכָה".

יוֹסִי הוֹדָה לַמּוֹרֶה שֶׁלּוֹ, וּלְמָחֳרַת לְאַחַר הַשִּׁעוּר, הֵם נָסְעוּ לָרֹב.

הֵם דָּפְקוּ עַל הַדֶּלֶת וְהָרֹב פָּתַח אוֹתָהּ, חִיֵּךְ לְעֻבְרָם בְּחֹם וְהִכְנִיס אוֹתָם פְּנִימָה. "שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם, ר' שְׁלֹמֹה! וּמִי זֶה?"

"זֶה תַּלְמִיד שֶׁלִּי, יוֹסִי סוּבָארוּ. הוּא לוֹמֵד אֶצְלִי נְהִיגָה וְיוֹדֵעַ לִנְהֹג הֵיטֵב, אֲבָל הוּא נִכְשַׁל פַּעַם אַחַר פַּעַם בַּטֶּסְט. יֵשׁ לְכָבוֹד הָרֹב עֵצָה בִּשְׁבִילוֹ?"

הָרֹב הִכְנִיס אוֹתָם לְסָלוֹן וְהוֹשִׁיב אֶת שְׁנֵיהֶם לְיַד הַשֻּׁלְחָן. "סַפֵּר לִי קְצָת עַל עַצְמְךָ", פָּנָה הָרֹב לְיוֹסִי.

יוֹסִי סִפֵּר שֶׁאִמּוֹ נִפְטְרָה, שֶׁאֲבִיו עִוֵּר וְשֶׁאֵין לָהֶם כֶּמְעַט כֶּסֶף.

הָרֹב נֶאֱנַח בְּהִשְׁתַּתְּפוּת וְשָׁתַק דַּקָּה אֲרֻכָּה. "אִז לָמָּה אַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רִשָּׁיוֹן?" שָׁאַל לְבַסּוֹף.

"זֶה חֲלוֹם יַלְדוּת יָשָׁן, לְהוֹצִיא רִשָּׁיוֹן וּלְהַסִּיעַ אֶת אַבָּא שֶׁלִּי סוֹף סוֹף לְשִׁעוּרֵי תּוֹרָה. הוּא מְפַחֵד לָצֵאת מֵהַבַּיִת, אֲבָל מִשְׁתּוֹקֵק לָלֶכֶת לְשִׁעוּרֵי תּוֹרָה".

הָרֹב הִנְהֵן בְּהִתְפַּעֲלוּת. "וְלָמָּה אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה נִכְשָׁל?"

"כְּבוֹד הָרֹב, אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהַפַּחַד מֵהַכִּשָּׁלוֹן - גּוֹרֵם לִי לְהִכָּשֵׁל..."

"הַעֲצָה שֶׁלִּי פְּשׁוּטָה", אָמַר הָרֹב, "תַּעֲלֶה אֶת הַפַּחַד - לְפַחַד מָה'!"

יוֹסִי לָחַץ אֶת יְדוֹ שֶׁל הָרֹב וְהֵם יָצְאוּ מִשָּׁם.

שָׁבוּעַ לְאַחַר מִכָּן, נִקְבַּע לְיוֹסִי טֶסְט נוֹסָף.

יוֹסִי רָעַד מִפַּחַד, אֲבָל הוּא הִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם אֶת עֲצַת שֶׁל הָרֹב וְלָחַשׁ: "ה', תִּזְכֶּה אוֹתִי לִלְמֹד מֵהַפַּחַד שֶׁיֵּשׁ לִי מֵהַטֶּסְט, שֶׁכְּכָה לְפָחוֹת אֶזְכֶּה לְפַחֵד מִמְּךָ!" הַטֶּסְט הִתְחִיל. כָּעֲבֹר כַּמָּה דַּקּוֹת, זֶה קָרָה שׁוּב. יוֹסִי עָקַף מִשְׁאִית בְּצוּרָה מְסֻכֶּנֶת. "תַּגִּיד, אַתָּה רוֹצֶה שֶׁהַמַּשְׁאִית תִּדְרֹס אוֹתָנוּ?" הִתְפָּרֵץ עָלָיו הַבּוֹחֵן.

יוֹסִי חָזַר הַבַּיְתָה כְּשֶׁדְּמָעוֹת בְּעֵינָיו וְטַעַם מַר שֶׁל כִּשָּׁלוֹן בְּפִיו.

"אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לָרֹב!" אָמַר שְׁלֹמֹה יוּנְדַאי כְּשֶׁשָּׁמַע מָה קָרָה.

"נוּ, יֵשׁ לְךָ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת?" שָׁאַל הָרֹב כְּשֶׁרָאָה אֶת יוֹסִי לְיַד הַדֶּלֶת. "לְצַעֲרִי, לֹא. נִכְשַׁלְתִּי שׁוּב".

הֵם נִכְנְסוּ לְסָלוֹן, וְהִתְיַשְּׁבוּ מוּל הָרֹב. "עָשִׂיתָ מָה שֶׁאָמַרְתִּי לְךָ?" שָׁאַל הָרֹב בְּנְעִימוּת.

"כֵּן, אֲבָל זֶה לֹא עָזַר".

"אֲנִי מֵבִין", הֵמְהֵם הָרֹב. "אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה לֹא סְתָם קוֹרֶה לְךָ, שֶׁאַתָּה נִכְשָׁל שׁוּב וְשׁוּב. כַּנִּרְאֶה ה' רוֹצֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה שִׁנּוּי בְּמַעֲשֶׂיךָ שֶׁלְּךָ".

"יֵשׁ לָרֹב רַעְיוֹן בְּמֶה לְהִשְׁתַּפֵּר?" שָׁאַל יוֹסִי בְּפָנִים רְצִינִיּוֹת.

הָרֹב חָשַׁב מְעַט. "מָתַי אַתָּה קָם כָּל בֹּקֶר?" שָׁאַל לְבַסּוֹף.

"בְּשָׁעָה שֵׁבַע וָחֵצִי", הֵשִׁיב יוֹסִי.

"וּמָתַי הַתְּפִלָּה בַּיְשִׁיבָה מַתְחִילָה?"

"בְּשָׁעָה שֵׁבַע".

"אִז אַתָּה מְאֻחָר כָּל יוֹם לִתְפִלָּה", הֵסִיק הָרֹב. "אֲנִי מַצִּיעַ לְךָ לְהִתְחַזֵּק וּלְהַגִּיעַ בְּזְמַן לַתְּפִלָּה, וְגַם לֹא לְשַׁכֵּחַ לְהַעֲלוֹת אֶת הַפִּחַד - לְפַחֵד מָה'. תַּעֲשֶׂה כְּבָר מֵמָחָר אֶת מָה שֶׁאָמַרְתִּי, וַאֲנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ שֶׁתַּצְלִיחַ בַּטֶּסְט!"

יוֹסִי הִנְהֵן בְּהַסְכָּמָה. הוּא הָיָה מוּכָן לַעֲשׂוֹת הַכֹּל כְּדֵי לְהַגְשִׁים אֶת הַחֲלוֹם שֶׁלּוֹ, גַּם אִם זֶה יִדְרֹשׁ מִמֶּנּוּ לָקוּם שָׁעָה מֻקְדָּם יוֹתֵר.

יוֹסִי קָבַע תַּאֲרִיךְ לְטֶסְט נוֹסָף, וְקִוָּה לְטוֹב. לְמָחֳרָת, קָפַץ יוֹסִי מֵהַמִּטָּה בְּשָׁעָה שֵׁשׁ וְחֵצִי. הָיָה לוֹ קָשֶׁה מְאוֹד, אֲבָל הוּא הָיָה נָחוּשׁ לְהַצְלִיחַ. כָּל אוֹתוֹ שָׁבוּעַ, יוֹסִי קָם מֻקְדָּם, בְּלִי לְוַתֵּר עַל יוֹם אֶחָד.

הִגִּיעַ יוֹם הַטֶּסְט, וְיוֹסִי עָלָה לָרֶכֶב בְּלֵב מְפַרְפֵּר. לְכָל אֹרֶךְ הַנְּסִיעָה, הוּא הִשְׁתַּדֵּל לְנַתֵּב אֶת הַפַּחַד לְמָקוֹם הַנָּכוֹן, כְּמוֹ שֶׁהָרֹב יָעַץ לוֹ, וּשְׁפָתָיו לָחֲשׁוּ תְּפִלָּה. הַנְּסִיעָה חָלְפָה בְּמְהִירוּת, וְיוֹסִי הִפְתִּיעַ כְּשֶׁהִיא הִסְתַּיְּמָה מֵהֵר כָּל כָּךְ. הוּא עָדַיִן לֹא הֶאֱמִין שֶׁהַטֶּסְט עָבַר בְּשָׁלוֹם, וְרַק כְּשֶׁקִּבֵּל אֶת הַהוֹדָעָה הָרִשְׁמִית, הַמְיַדֵּעַ הַמְּרַגֵּשׁ הַחֵל לְהִתְעַכֵּל בְּמוֹחוֹ: הוּא הִצְלִיחַ! יֵשׁ לוֹ רִשָּׁיוֹן נְהִיגָה!

בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁיּוֹסִי הִסִּיעַ אֶת אַבָּא שֶׁלּוֹ לְשִׁעוּר תּוֹרָה וְרָאָה אֶת עֵינָיו הַבּוֹרְקוֹת, לֹא הָיָה מֵאֻשָּׁר מִמֶּנּוּ. הוּא חָשׁ שֶׁהוּא מְרַחֵף עַל הַכְּבִישׁ, וְהוֹדָה לְבוֹרֵא עוֹלָם עַל שֶׁלִּיְוּוּ הַטּוֹבִים; מוֹרֵה הַנְּהִיגָה שֶׁעוֹדֵד אוֹתוֹ וְהָרֹב שֶׁהִדְרִיךְ אוֹתוֹ.

יוֹסִי שָׁמַח מְאוֹד עַל הָעֵצָה הַנִּפְלָאָה שֶׁלָּמַד - לְהַעֲלוֹת אֶת הַפַּחַד לָה', וְיָדַע שֶׁהַהִתְחַזְּקוּת בַּתְּפִלָּה תְּלַוֶּה אוֹתוֹ גַּם הַרְבֵּה אַחֲרֵי שֶׁזָּכָה לְיַשֵּׁעַ.

תְּהִלִּים

בַּעֲיָרָה חֲסִידִית קְטַנָּה וּמְלֵאַת שִׂמְחָה חַי צַדִּיק מְיֻחָד בְּשֵׁם הָרַב מגוסטנין.

הוּא אָהַב מְאוֹד לוֹמַר תְּהִלִּים, וְכָל מִי שֶׁרָאָה אוֹתוֹ עִם סֵפֶר הַתְּהִלִּים בַּיָּד הִרְגִּישׁ מִיָּד רֹגַע וְשִׂמְחָה בַּלֵּב.

בְּכָל בֹּקֶר הָיוּ הַיְלָדִים רוֹאִים אֶת הָרַב יוֹשֵׁב לְיַד הַחַלּוֹן, עָטוּף בְּטַלִּית, וְלוֹחֵשׁ פְּסוּקֵי תְּהִלִּים בְּמְתִינוּת גְּדוֹלָה.

יוֹם אֶחָד נִגַּשׁ אֵלָיו יֶלֶד בֵּשֵׁם מֹשֶׁה וְשָׁאַל:

"רַבִּי, אֵיךְ אַתֶּם מַסְפִּיקִים לוֹמַר כָּל כָּךְ הַרְבֵּה תְּהִלִּים?"

הָרַב מְגוֹסְטְנִין חִיֵּךְ בְּעֵינַיִם טוֹבוֹת וְסִגֵּר בַּעֲדִינוּת אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

"אֲסַפֵּר לְךָ סוֹד קָטָן," אָמַר.

הַיְלָדִים הִתְקָרְבוּ מִיָּד לִשְׁמֹעַ.

"יֵשׁ לִי שְׁנֵי שְׁעוּרִים בְּתְהִלִּים."

"שְׁנֵי שְׁעוּרִים?!" שָׁאֲלוּ הַיְלָדִים בְּפַלִּיאָה.

"כֵּן," אָמַר הָרַב.

"שְׁעוּר אֶחָד – אֲנִי אוֹמֵר לְאַט, בְּנַחַת וּבְכַוָּנָה גְּדוֹלָה. אֲנִי מְשַׁתַּדֵּל לְהָבִין כָּל מִלָּה וְלְהַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר מַמָּשׁ עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא."

הַיְלָדִים הִנְהֲנוּ בְּרֹאשָׁם.

"וְהַשִּׁעוּר הַשֵּׁנִי," הִמְשִׁיךְ הָרַב בְּחִיּוּךְ, "הוּא פָּשׁוּט לִגְמֹר אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּכָל שָׁבוּעַ. גַּם אִם לֹא מַסְפִּיקִים לַעֲצֹר עַל כָּל פְּסוּק – עֶצֶם אֲמִירַת הַתְּהִלִּים הִיא דָּבָר גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ מְאוֹד."

יֶלֶד קָטָן שָׁאַל:

"אִז מָה יוֹתֵר חָשׁוּב – לְאַט אוֹ הַרְבֵּה?"

הָרַב מגוסטנין לִטֵּף אֶת רֹאשׁוֹ וְאָמַר:

"שְׁנֵיהֶם יְקָרִים מְאוֹד אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

לִפְעָמִים יְהוּדִי צָרִיךְ לַעֲצֹר וּלְהִתְפַּלֵּל מִכָּל הַלֵּב, וְלִפְעָמִים צָרִיךְ פָּשׁוּט לְהַמְשִׁיךְ עוֹד וְעוֹד בְּמִלִּים הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ."

אַחַר כָּךְ פָּתַח הָרַב אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים וְאָמַר לַיְלָדִים:

"תְּהִלִּים הֵם כְּמוֹ סֻלָּם שֶׁל אוֹר.

יֵשׁ מִי שֶׁעוֹלֶה בּוֹ לְאַט וּבְזְהִירוּת, וְיֵשׁ מִי שֶׁעוֹלֶה בּוֹ בְּהֶרְבֵּה צְעָדִים קְטַנִּים – אֲבָל כֻּלָּם מִתְקָרְבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ."

מֵאוֹתוֹ יוֹם, הַיְלָדִים בָּעֲיָרָה הִתְחִילוּ גַּם הֵם לוֹמַר תְּהִלִּים.

לִפְעָמִים לְאַט וּבְכַוָּנָה, וְלִפְעָמִים הַרְבֵּה פְּרָקִים בְּרֶצֶף –

אֲבָל תָּמִיד עִם לֵב יְהוּדִי שָׂמֵחַ.

להאזנה לסיפור בקו 'ילדים בדרך': חייגו 220-111-1700 ובחרו את מספר הסיפור המופיע בענן שמעל הכותרת.

אין בית שלא קו הילדים!

במחיר קו אחד בלבד

פותחים את הקווים לכל בני הבית!

להצטרפות חייגו: 1700-111-220

19 ₪ בלבד

חדש! מספר הקו ללא פרסומות!

סיפורים מהמאי מונגבו

*שימו לב במידה ואינכם יכולים לעמוד בתשלומים, אנא צרו עמנו קשר. אנחנו פותחים לכולם את הקווים